

Úvodem

V roce 2014 přivítala Náměšť nad Oslavou účastníky již jedenáctého ročníku mezinárodního kolokvia Od folkloru k world music. S trochou nadsázky lze říct, že tato akce se již stala tradicí – nejen pro svůj ustálený dvoudenní program, ale také vzhledem k pravidelné účasti většiny přednášejících a z velké části i návštěvníků – jejich počet nicméně každoročně roste. Diskusní setkání zájemců o problematiku hudby etnické, lidové, folkové či o rozmanitou oblast tzv. world music přivítalo opět jak zástupce akademické obce (etnology, etnomuzikology, muzikology a estetiky), tak hudební publicisty a redaktory. Téma, k němuž se všichni přednášející vyslovili, se neslo v duchu podtitulu tohoto sborníku – svět v nás, my ve světě.

Problematika globalizace kultury, její světová unifikace a zároveň stále se zesilující důraz na to, aby byla zachována jedinečnost svébytných kultur v takto se vyvíjejícím prostředí, se již řadu let promítá v řadě odborných i publicistických příspěvků nejen na náměšťském kolokviu. Ačkoli mnohé hudební projevy vyrostly právě z globální kultury, nezanedbatelná zůstává otázka opačná: čím přispěly konkrétní kultury propojenému světu. A právě v tomto rámci se pohybovalo téma náměšťského kolokvia v roce 2014 – jeho účastníci chtěli připomenout, co z české (ale nejenom české) hudební kultury představuje obohacení pro jiné, co bylo přijato, transformováno, mnohdy i zapomenuto, anebo znovu obnoveno, ale ve své době žilo a mělo význam daleko za českými (či jinými) hranicemi. Název kolokvia však zároveň naznačoval, že směřování vlivů nebylo referujícími vnímáno jednostranně. Svět nebyl vždy globalizovaný, kulturní účet „má dáti – dal“ měl vždy dvě strany a fungoval bez ohledu na hranice geografické, náboženské, sociální či etnické. Hudba totiž byla a stále je univerzálním jazykem.

První den setkání byl již tradičně zaměřen k reflektování zejména hudebních tradic. Důležitým tématem, jež rezonovalo hned v několika příspěvcích, byla migrace. Mluvilo se o vystěhovalectví do Ameriky či do Slavonie, o jeho reflexi v lidových písních českých i slovenských, o dnešní identitě potomků těchto vystěhovalců a funkci tradiční hudby „ze staré vlasti“ v jejich současné kultuře, a také o proměnách této hudby. Migraci českých muzikantů do ciziny připomenul jednak medailon dvou

významných českých hudebníků, kteří se proslavili v Rusku (Ernst Vančura a Eduard Nápravník), jednak příspěvek věnovaný českým muzikantům v zahraničních cirkusových orchestrech. Obraz světa v tradiční lidové kultuře reprezentoval dále příspěvek zabývající se slovenským lidovým divadlem a zajímavé zamyšlení nad tradiční hudbou v moderním světě digitálních vizuálních obrazů.

Druhý den kolokvia poskytl prostor poznatkům publicistů a hudebních redaktorů, přičemž mnozí z nich jsou zároveň buď aktivními muzikanty, nebo organizátory hudebních festivalů a přehlídek. Postavení menšinových hudebních žánrů v českých zemích bylo probíráno z teoretických i praktických úhlů. Důležitý byl příspěvek o příchodu blues do českých zemí, o jeho počáteční záměně s jazzem a o postupném nárůstu pochopení pro žánr. Připomenut byl také přínos sběratelské činnosti Alana Lomaxe pro rozvoj moderní folkové hudby, rocku i popu; vliv Lomaxe byl ukázán i v českém kulturním kontextu. Vývoz alternativní české hudby do zahraničí, jeho možnosti i úskalí, byl komentován v příspěvku, jemuž předcházela průkopnická propagační akce české hudby pro mezinárodní odborné publikum. Otázky komunikace našich umělců se zahraničním publikem otevřelo zamyšlení nad jazyky, v nichž našinci zpívají či uvádějí své koncerty: vedle češtiny a angličtiny byly zmíněny i menšinové jazyky a zvukomalebné texty bez konkrétního významu. Dva příspěvky se také zabývaly osobní hudební cestou přednášejícího; oba zmínily hledání, zahraniční vlivy a cestu ke kořenům domácí lidové hudby.

Tradičně bylo kolokvium propojené s probíhajícím festivalem Folkové prázdniny prostřednictvím odpoledních diskusních skupin. O svém setkání, tvorbě a o hudební „globální vesnici“ mluvily hráčky a zpěvačky ze dvou kultur – Jitka Šuranská z Moravy a izraelská zpěvačka iránského původu Michal Elia Kamal, působící ve skupině Light in Babylon z Istanbulu.

Sborník, který začínáte číst – ať už na papírových, nebo webových stránkách – je připomínkou krásných dvou dnů v Náměšti nad Oslavou, naplněných hudbou a snahou pochopit její nepředvídatelné cesty v minulosti a současnosti.